

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Transparentnost Srbija

pregled aktivnosti za period

23. - 29. jun 2018. godine

Bilten broj 26/2018

Sadržaj:

Aktivnosti	2
Pod lupom	3
Obrana Srbije od Transparentnosti - Srbija	3
Nedostajuće i obmanjujuće informacije o niškom aerodromu	3
Antikorupcijsko savetovalište ALAC	5
Saobraćajni inspektor	5
Nelegalna gradnja	5
Mediji	6
Pantelijin testament	6

Aktivnosti

Programski direktor TS Nemanja Nenadić učestvovao je 29. juna na sastanku Grupe za slobodu medija, na kojoj se govorilo o procesu izrade nove medijske strategije i uključivanja civilnog društva u taj proces, naročito u kontekstu činjenice da je nedavno imenovana radna grupa za pripremu medijske strategije, bez predstavnika civilnog društva, izuzev novinarskih i medijskih udruženja. Takođe je bilo reči i o daljem formatu i oblastima rada Grupe za slobodu medija, a naš predstavnik je ukazao na značaj razmatranja teme državnog oglašavanja prilikom predstojeće izmene Zakona o javnim nabavkama.

TS je podržala skup koji je održan 28. juna povodom izmena Ustava, odnosno mišljenja Venecijanske komisije o izmenjenim amandmanima. Na skupu su predstavnici strukovnih udruženja i nevladinih organizacija upozorili da će pravosuđe biti u katastrofalnom stanju ukoliko Ministarstvo pravde zbog primedbi Venecijanske komisije ne formira novu radnu grupu koja će raditi na novim predlozima amandmana za izmenu Ustava.

Programski direktor TS učestvovao je i na dvodnevnoj radionici na temu pristupa informacijama koju je održao Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti u Šapcu, 26. i 27. juna. Radionica je, kao i nedelju dana ranije u Novom Pazaru, bila namenjena predstavnicima organa vlasti iz ovog grada i okoline, a Nenadić je govorio o značaju prava na pristup informacijama za borbu protiv korupcije.

U okviru projekta "Jačanje kapaciteta istrage i krivičnog gonjenja u zemljama Zapadnog Balkana - finansijske istrage kao sredstvo za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije" koji sprovode Centar za monitoring i istraživanje iz Crne Gore, Asocijacija za demokratske inicijative iz Bosne i Hercegovine i Transparentnost Srbija, a koji je podržala Ambasada Kraljevine Holandije, održan je još jedan seminar za predstavnike sudstva, tužilaštva i policije, ovog puta u Sarajevu.

Antikorupcijsko savetovalište (ALAC) Transparentnosti Srbija protekloj sedmici imalo je 19 novih slučajeva - deset na osnovu telefonskih poziva na besplatni broj 0800 081 081, i devet na osnovu informacija dobijenih na mejlove ts@transparentnost.org.rs i savetovaliste@transparentnost.org.rs, poštom, na osnovu direktnog kontakta ili na osnovu informacija pronađenih u pres klipingu i na internetu. U biltenu predstavljamo dva slučaja iz prakse Savetovališta.

U prošloj nedelji objavljeno je 15 vesti ili priloga o aktivnostima naše organizacije odnosno vesti u kojoj su citirani stavovi predstavnika TS. Među njima izdvajamo gostovanje našeg programskog direktora u [emisije Talasanje](#) Radio Beograda gde je pričao na temu otvaranja poglavalja i EU integracija, ali i napad na TS na jednom internet portalu, o čemu opširnije u rubrici "Pod lupom".

Prenosimo izbor tekstova koje smo objavili u prethodnoj sedmici:

Pod lupom

Odbrana Srbije od Transparentnosti - Srbija

29. juna 2018.

Jedan slabo poznat internet portal, za koji nismo pronašli podatke o izdavaču i o odgovornim licima, ni na samom sajtu, ni u registru medija na sajtu APR, kritikovao je [našu analizu](#) nacрта rezolucije Evropskog parlamenta.

Ova kritika uopšte ne zalazi u argumente koje smo izneli, već se bavi golom činjenicom da smo kritikovali one ocene iz izveštaja Dejvida Mekalistera koje ne odražavaju stvarno stanje u zemlji. Povrh toga, ovaj sajt stavlja našu analizu delova rezolucije koji se odnose na borbu protiv korupcije i vladavinu prava u Srbiji u kontekst „međunarodnih pritisaka za „rešavanje“ pitanja Kosova i Metohije“ (!?).

Neimenovani autori takođe „podsećaju“ da je „Srbija jedna od poslednjih evropskih zemalja u kojoj nije pravno regulisano delovanje strane agenture“, aludirajući na to da „NVO koje se finansiraju iz inostranstva“ predstavljaju takve agenture. Izlišno je podsećati da u Srbiji jeste pravno regulisan i rad i finansiranje NVO i da su u stvari u Evropi veoma retke države u kojima bi se one mogle smatrati „stranim agentima“.

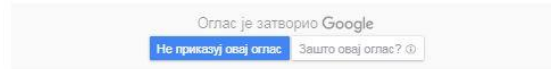
Tekst neimenovanog autora pisan je iz navodno nacionalističkog ugla posmatranja, a u stvari je potpuno suprotno nacionalnom interesu - da Srbija u procesu EU integracija uradi što može više za sebe.

ПОЛИТИКА - СРБИЈА

ЈЕСУ ЛИ ОВИ ЛЈУДИ НОРМАЛНИ: НВО ТРАЖИ ОД БРИСЕЛА ДА ВИШЕ КРИТИКУЈЕ СРБИЈУ!

© 26/06/2018 2 Min Read

Међународни притисци се појачавају како се ближи пројектовани датум „решавања“ питања Косова и Метохије, а у том послу обилату помоћ међународној заједници пружају њихови пиписи у облику наводних невладиних и експертских организација.

14
ДЕЉЕЊА

Подели

Твитуј

ЈОШ ЈЕДАН СКАНДАЛ У РЕЖИЈИ ФИФА: Срби кажњени више од албанских Швајцараца Шахиррија и Цаке!

Тако је, апсурдно, НВО „Транспарентност Србија“ захтевала од Брисела да оштрије критикује Београд, незадовољна бројношћу и снагом замерки изнетих у извештају Европске комисије!

Очигледно незадовољни интезитетом притиска, они у свом саопштењу примећују да „извештај Мекалистера садржи недовољно снажне препоруке“ и „да се из документа не виде размере проблема у Србији“.

СНАЈПЕРИСТА ДЕЈАН БЕРИЋ САОПШТИО ДА НАПУШТА ДОНБАС: Ево шта је разлог

Они менторима сугеришу и да промене реторику, односно да у наступу буду директнији и грубљи, констатујући да „једино недвосмислене изјаве о томе да у некој области нема напретка могу бити озбиљно схваћене од стране власти“.

ЕКСКЛУЗИВНО: ТАЈНА ДОКУМЕНТА О СРПСКИМ БОСОВИМА – Мафијаши пишали по Чанку

Мимо тога, из ТС, вероватно про боно, сугеришу Мекалистеру шта је све заборавио да натрпа на нос званичном Београду и позивају га да то уради што пре!

Ostaje da se vidi da li je taj tekst uvod u neargumentovane napade koji bi došli iz političkih struktura na vlasti, nezadovoljnim zato što im TS upućuje arugmentovane kritike. Naime, već smo imali slična iskustva, kada su izjave predsednika „Zavetnika“ ubrzo ponovili „Informer“ a nedugo potom i sam tadašnji premijer. Tada je povod bilo donošenje tzv. lex specialisa u vezi sa „Beogradom na vodi“, na čiju smo štetnost i opasnost po pravni poredak ukazivali.

Nedostajuće i obmanjujuće informacije o niškom aerodromu

23. juna 2018.

Образложење у веzi са уступањем нишког аеродрома "Konstantin Veliki" Republici звучи као кад оčajна мајка остави нахоће неком ко ће моћи да му пружи боље услове за живот.

Međutim, ako su razlozi izneti na sednice Skupštine grada Niša i u saopštenju Ministarstva istiniti, onda su niške gradske vlasti već dva puta tokom ove godine obmanuli i sebe i građane.

Naime, Ministarstvo nadležno za saobraćaj, [obaveštava](#) da odluka o prenosu vlasništva omogućava nova ulaganja i razvoj aerodroma, da je mogla biti doneta i pre dva meseca, ali da su „zbog neodgovornih pojedinca, država i Grad izgubili veliki novac, a da je Aerodrom „Konstatnin veliki“ pretrpeo štetu. Gradonačelnik je u Skupštini objasnio da je aerodrom dostigao svoj limit i “da Grad ne može da više da nosi teret niškog aerodroma”.

Drugim rečima, tvrdi se da Grad ne može da razvija aerodrom kao što bi mogla Republika i da se sve ovo radi zbog dobrobiti tog preduzeća.

Takvo obrazloženje bi moglo biti na nekom nivou razumljivo – kao kad očajna majka ostavi nahoče nekom ko će moći da mu pruži uslove za život i razvoj koje ona sama ne može. Ako su ovi razlozi istiniti onda su niške gradske vlasti, i to prvo članovi gradskog veća, pa zatim i skupština, već dva puta obmanuli i sebe i građane tokom ove godine.

U poslednjem slučaju, obmana se sastoji u tome što je prenos vlasništva na aerodromu obrazložen potpuno drugim pravnim osnovom – [ugovorom](#) koji je Grad zaključio sa Ministarstvom odbrane još 2010. godine, a koji je aneksiran 2016. Nešto ranije, u januaru ove godine, gradsko veće je podržalo srednjoročni i dugoročni [plan razvoja](#) niškog aerodroma, u kojem se ne pominje ni nužnost ni namera prenosa vlasništva na ovom preduzeću Republici, ni zbog nemogućnosti finansiranja, niti zbog postojećih ugovornih obaveza Grada Niša.

Većina niških odbornika odlučila da aerodrom pokloni državi

Autor: A. S. Izvor: Južne vesti

Odbornici vladajuće većine glasali 'za', foto: Vanja Keer

Istina, u dokumentu se pominje da je za ulaganja i realizaciju strategije razvoja potrebna podrška Države ili obezbeđivanje sredstava na tržištu kapitala, ali ne i informacija o tome da postoji neki problem da se sredstva obezbede na taj način niti da li je o tom uopšte bilo govora na relaciji Grad Niš – Republika Srbija.

Zbog sleda događaja, kao i nepotpunosti i kontradiktornosti objavljenih informacija o razlozima za transfer vlasništva, nije čudo što se uglavnom tumači da je ovaj iznenadni prenos vlasništva posledica zaključivanja ugovora o koncesiji za beogradski aerodrom i obaveza koje je u tom pogledu preuzela Republika prema koncesionaru. Međutim, i ovo je za sada neproverljivo, jer ugovor nije objavljen, ni u celosti, ni u delovima. Od zvaničnih dokumenata su dostupni samo [popunjeni formulari](#) koji ne dokumentuju sve tvrdnje koje su iznosili predstavnici države, niti daju odgovore na pitanja koja su otvorena u javnosti povodom ovog posla.

Antikorupcijsko savetovalište ALAC

Prenosimo dva slučaja iz prakse našeg Antikorupcijskog savetovališta:

Saobraćajni inspektor

U Antikorupcijskom savetovalištu održali smo razgovarali sa saobraćajnim inspektorom koji je ukazao na nepravilnosti oko rada taksi vozila na teritoriji opštine i probleme sa kojima se suočava zbog toga što je pokušao da suzbije nelegalni prevoz u Trsteniku. Izneo je uočene nepravilnosti, institucije kojima obratio, njihove odgovore, kada ih je bilo, ali i pretnje koje je doživeo zbog nadzora koji vrši. Napominje i da je morao da promeni posao s obzirom na to da mu službenici Ministarstva unutrašnjih poslova nisu ulili poverenje da mu mogu pružiti adekvatnu zaštitu. Takođe navodi i da su određeni službenici umešani i da svojim delovanjem obezbeđuju nesmetan rad ilegalnim prevoznicima (falsifikovanje brojeva šasija na vozilima, falsifikovanje saobraćajnih dozvola, sukob interesa određenih službenika, povezana lica u obavljanja nezakonitih delatnosti linijskogtaksi prevoza u Trsteniku i okolnim opštinama). Izneti su i podaci o lažnim registracijama vozila kojima se prevoz obavlja, te da je najveći deo pretnji dobio upravo zbog tih prijava. Savetovalište najpre očekuje kompletnu dokumentaciju u vezi sa ovim slučajevima koju ćemo analizirati a zatim i predložiti dalje radnje.

Nelegalna gradnja

Na adresu TS stigla je prijava zbog nelegalne gradnje u centru grada, na Andrićevom vencu. U prijavi se navodi da se u podrumskom delu zgrade ilegalno ruši i gradi prostor od preko 200 metara kvadratnih. Takođe, iznose se i podaci o nezakonitim uknjižbama, nepostojećim preduzećima kao vlasnicima i povezanosti gradskog Katastra sa licima koja su izvršila ova dela. U obraćanju se govori i o podnetim prijavama nadležnim inpekcijskim organima i krivičnim prijavama nadležnom sudu. S obzirom na to da su svi pravni lekovi i mogućnosti trenutno u postupku, naša organizacija će prvo da proveri u kojima fazama se ovi postupci nalaze i koje su mere preduzeli nadležni organi. U pitanju su veoma ozbiljne optužbe, pa ćemo, nakon obaveštenja postupajućim institucija, pokušati da prikupimo sve relevantne podatke kako bismo utvrdili stepen eventualnih nepravilnosti.

Mediji

Pantelijin testament

Blog sudije Miše Majića, 28. juna 2018.

Sećate li se kultne scene iz "Maratonaca" u kojoj članovi porodice Topalović "kreativno tumače" testament pokojnog deda Pantelije?

Ako ste je kojim slučajem zaboravili, pozivam vas da, u cilju lakšeg praćenja daljih izlaganja, "ponovite gradivo". Da podsetimo, to je ono kada svako od Topalovića iz džepa vadi sopstvenu cedulju i kune se u originalnost dedine poslednje volje.

Ovih dana ponovo smo u prilici da gledamo "Maratonce", doduše ne u nekom od repriznih izvođenja na RTS-u, već u našoj repriziranoj i ništa manje nadrealnoj stvarnosti. Nakon "debija" u epizodi "[Izveštaj GREKO](#)", Ministarstvo pravde nam ovih dana još jednom kreativno prevodi "Pantelijin testament". Reč je, naravno, o [Mišljenju Venecijanske komisije](#) o nacrtu Ustavnih amandmana u oblasti pravosuđa. Odmah nakon sednice ovog tela, pre nego što je zvanična verzija i objavljena, iz Ministarstva smo obavešteni kako je ova institucija "[zadovoljna Mišljenjem](#)" i kako su "uvaženi njeni predlozi", te kako se "pokazalo da je [Ministarstvo bilo na dobrom putu](#) kada je poslalo predloge amandmana".

28. JUNE 2018. BY MISA MAJIC LEAVE A COMMENT

Pantelijin testament

Share 33 Tweet in 0

"Sećate li se kultne scene iz "Maratonaca" u kojoj članovi porodice Topalović "kreativno tumače" testament pokojnog deda Pantelije?"

Dobro, to je ono što kažu "Maratonci". Međutim, šta stvarno piše u "testamentu"?

Kao i u kultnom Šijanovom filmu, i ovde je odmah moguće uočiti da se predstavljena i stvarna verzija razlikuju. Iznećemo zato samo neka od najznačajnijih zapažanja, kako bi čitaoci mogli da se sami opredele.

Za one koji se ozbiljno bave pravosuđem i njegovim reformama, prilično očekivano, Venecijanska komisija je kao problematična uočila gotovo sva ona rešenja na koja su ukazivali i predstavnici strukovnih organizacija tokom trajanja takozvane "javne debate", trpeći uvrede, omalovažavanja, a povremeno i pretnje.

Tako je, već na samom početku dokumenta, izražena zabrinutost zbog činjenice da je debata vođena u prilično neprijatnoj atmosferi, te da je to kontraproduktivno za čitav proces (par. 8 Mišljenja). Srbija je pozvana da uloži maksimalne napore kako bi u nastavku (koga, po prvim najavama iz Ministarstva i [neće biti!](#)) bila obezbeđena pozitivna atmosfera i uključenost svih relevantnih faktora u konstruktivan diskurs. Drugim rečima, potrebno je na prvom mestu, umesto dosadašnjih, obezbediti facilitatore koji se neće podsmešljivo odnositi spram pojmova poput “nezavisnosti sudstva”, ali i one koji neće pretiti sudijama niti ih omalovažavati kada imaju mišljenja drugačija od zvaničnih. Ukratko, potrebno je o ozbiljnim stvarima razgovarati ozbiljno, uz uvažavanje onih koji imaju drugačija shvatanja.

Na tragu onoga o čemu su strukovna udruženja ranije govorila, zatraženo je brisanje odrednice o “međusobnoj kontroli” tri grane vlasti, i preporučena je zamena terminom “*check and balances*”, koji počiva na poštovanju nezavisnosti sudstva (par. 14). Venecijanska komisija je savršeno svesna stanja u srpskom pravosuđu, i postojećih i potencijalnih političkih uticaja na ovu granu vlasti. U tom smislu osetila je da je potrebno da to i posebno istakne već na nivou načela. Međusobna “kontrola” izvršne i zakonodavne vlasti, usled prirode i funkcije treće grane vlasti, “prouzrokuje zabrinutost” i nepodesan je oblik uređenja odnosa kada je reč o sudstvu.

Posebnu zabrinutost Venecijanske komisije izazvala je formulacija kojom je predviđeno da će se “zakonom uređivati način na koji se obezbeđuje jedinstvena primena zakona od strane sudova” (par. 28). Ovo uopšte ne iznenađuje, imajući na umu da su strukovna udruženja uporno pokušavala da objasne ustavopiscima da bi bilo kakvo izmeštanje sudskih nadležnosti u “sertifikacijone komisije” ili slična para-sudska tela sačinjena od “eksperata” i “prijatelja suda”, bilo neprihvatljivo. Jedino se sudovi mogu baviti sudskim poslom, i Venecijanska komisija je to nedvosmisleno iskazala, pozivajući autore da predloženu odredbu izbrišu.

Iako je podržano uključivanje Pravosudne akademije u obrazovni proces, u skladu sa primedbama struke, uočeno je da je nužno da se najpre preciznije odrede garancije njene zaštite od nedozvoljenog političkog uticaja (par. 42). Ovo je potpuno razumljivo, i sasvim u skladu sa onim o čemu smo toliko puta govorili. Jednom rečju: Pravosudna akademija da, ali ne Pravosudna akademija kakvu danas poznajemo! Potrebno je najpre uspostaviti instituciju nezavisnu od politike, a tek onda razmišljati o poveravanju tako odgovornog posla kao što je preselekcija budućih sudija. Iako se predstavnici ponovo aktiviranog [Alumni kluba Pravosudne Akademije](#) razumljivo [raduju](#) zbog činjenice da Venecijanska komisija ne sprečava konstitucionalizaciju ove institucije, čini se da zaboravljaju da akademija o kojoj Komisija govori, osim zajedničkog imena, gotovo da i nema drugih sličnosti sa postojećom. U ovom delu Mišljenja, zatraženo je i da čitav amandman VI, koji se odnosi na uslove za izbor za sudiju, bude ponovo napisan i da ovi uslovi budu preciznije navedeni (par. 43).

Čitav niz rešenja koja se tiču sudijskog položaja i mogućnosti njegovog gubitka i sankcionisanja, po shvatanju Venecijanske komisije zahteva ponovno sačinjavanje. Zatraženo je da se preciznije odredi koja krivična dela sudiju čine nedostojnim funkcije (par.47), kao i da se preciznije odrede pojmovi “nestručnosti” (par. 48.) i “težeg disciplinskog prestupa” (par. 49).

Zahteva se da se u Ustav unesu osnovi za suspenziju, razrešenje ili ostavku, kao i da se precizira koji je sud nadležan da o tome odluči, ali i da se jasno odredi pravo sudije na žalbu povodom ovakvih odluka (par. 50).

Venecijanska komisija sasvim opravdano shvata da su, naročito u sistemima poput našeg, mogućnosti vršenja uticaja na sudiju nebrojene. Da bi se to otežalo, traži se preciznija definicija pojma “ukidanja suda ili pretežnog dela njegove nadležnosti” kako bi bile sužene mogućnosti da sudija bude premešten bez svog pristanka (par. 51). Već tokom javne debate, uočeno je da će ovaj mehanizam u narednom periodu najverovatnije biti korišćen kao svojevrsan vid kažnjavanja nepoćudnih delilaca pravde. Pored toga, zahteva se i obezbeđivanje jačih garancija (novčanih i drugih) u slučaju premeštaja (par. 52). Posebno značajno, kako bi se sprečile dodatne mogućnosti šikane i neosnovanog vođenja postupaka, od ustavopisaca se traži da definišu pojam “nedozvoljene političke aktivnosti” ili pak, da se izričito zabrani isključivo članstvo u političkim strankama, kako bi se sprečila proizvoljna tumačenja u tom pogledu (par. 54).

Svakako, najviše pažnje izazvale su odredbe koje se tiču sastava Visokog saveta sudstva (VSS) i načina odabira njegove “nesudske” komponente. Na osnovu prvih reakcija Ministarstva, čini se da su ustavopisci ovim delom Mišljenja najzadovoljniji. Značajno je, zato, uveriti se da li zadovoljstvu i ovde ima mesta.

Kada je reč o članovima VSS koji nisu sudije, u skladu sa ranije izraženim stavovima struke, Venecijanska komisija je najpre kritikovala rešenje prema kojem u sastav ovog tela mogu ući samo pravnici koji su položili pravosudni ispit (tzv. “istaknuti pravnici”). Pravilno je uočeno da se time sasvim neopravdano eliminišu, primera radi, profesori prava koji najčešće, po prirodi stvari, nemaju ovu referencu. Isto tako, uočeno je da je i nejasan dodatni kriterijum koji se tiče 10 godina iskustva u poslovima od značaja za rad VSS (par.

60). Sasvim je izvesno da i Venecijanska komisija na ovaj način pokušava da predupredi situaciju u kojoj bi ova mesta unapred bila rezervisana za “istaknute pravnike”, koji bi takvima postajali isključivo voljom vladajuće većine.

Posebno su značajne primedbe koje se tiču načina izbora ovog nesudskog dela VSS. Venecijanska komisija je mišljenja da, kod izbora ovih članova, predložene većine (3/5, odnosno 5/9 narodnih poslanika) ne mogu obezbediti pluralizam i zaštitu od izbora od strane aktuelne političke većine (par. 61). U tom smislu, predloženi izbor polovine članova VSS u Skupštini stvara mogućnost da to bude “povezana grupa istomišljenika” pod uticajem vladajuće većine što je veoma problematično, zbog čega moraju biti “istražene druge mogućnosti” koje Komisija i navodi u tekstu dokumenta (par. 62).

Kao što je i nebrojeno puta isticano, skrenuta je pažnja ustavopiscima da predsednik VSS ne bi smeo da se bira samo među nesudijskim članovima, jer bi to povećalo rizik od dominacije trenutne skupštinske većine nad VSS u predloženoj modelu (par. 66).

Dodatnu opasnost Venecijanska komisija opravdano vidi i u predviđenom mehanizmu raspuštanja VSS, navodeći da je neprihvatljiva odredba o raspuštanju po automatizmu kada VSS u određenom roku ne donese odluku. U tom smislu se navodi da i ovaj stav treba da bude izbrisan, ili da barem strogo budu propisani uslovi za raspuštanje ovog tela (par. 71).

Kakva je situacija kada je reč o tužiocima?

Najpre, Venecijanska komisija je kao neprihvatljivu ocenila ideju iniciranu od strane [male ali odabrane grupe javnih tužilaca](#) na čelu sa republičkim tužiocem, koja je od Ministarstva pravde [tražila vraćanje njihoviog izbora u Skupštinu](#). Najkraće rečeno, jedini tužilac čiji izbor bi mogao biti vršen u Skupštini je republički, dok ostali tužioc ne bi smeli biti povezani u pogledu izbora i razrešenja sa institucijom zakonodavne grane vlasti (par. 78). U cilju snažnije zaštite tužilaca i zamenika od nezakonitih uputstava nadređenih, zatraženo je uvođenje pravnog leka u svim situacijama (i za tužioce, ne samo za zamenike) kada nalog stigne “odozgo” (par. 79).

Predloženo je produženje mandata republičkog tužioca na osam godina, kao i podizanje kvalifikovane većine za njegov izbor (par. 80). Slično kao i kada je reč o sudijama, zatraženo je preciziranje razloga za razrešenje.

Naposletku, i najznačajnije, zatraženo je da se ponovo koncipira model Visokog saveta tužilaca. Predviđeno rešenje u kojem postoji apsolutna dominacija članova izabranih u Skupštini (7) u odnosu na one koje biraju javni tužioc i njihovi zamenici (4) izaziva “zabrinutost i potrebno je pronaći bolji model koji će obezbediti pluralizam u Savetu” (par. 88).

Šta je onda razlog za zadovoljstvo?

Sumirajući svoje zaključke, Venecijanska komisija je zaključila da, uprkos naporima srpske vlade da razvije i unapredi modernu demokratiju, i da prvenstveno odgovori zahtevima za primenu najviših standarda vladavine prava (p.90), “postoji veliki broj otvorenih pitanja koja treba rešiti u ovom važnom procesu izmena Ustava RS” (p. 91).

Zadovoljstvo je subjektivna kategorija, i teško je odrediti kada i zbog čega je kod nekoga prisutno. Zbog toga bi bilo nezahvalno ocenjivati kako je mišljenje, u kojem ne postoji gotovo ni jedna odredba čija izmena ili brisanje nisu sugerisani, izazvalo plezir kod autora ocenjivanog teksta. Mišljenje je, objektivno posmatrano, takvo da bi ozbiljna institucija nakon njega sazvala hitnu sednicu i potražila odgovorne za brojne uočene propuste. Jer, koristeći se u ovom periodu aktuelnom školskom terminologijom, Ministarstvo je povodom teksta amandmana, sasvim izvesno palo na avgustovski ispitni rok.

Međutim, i pored činjenice da je na većinu ovoga ukazivano, nema mesta za likovanje. Venecijanska komisija nam je zapravo poručila da moramo “iz početka”, zbog čega vremena za gubljenje nema.

Zato bi umesto zavaravanja, (zlo)upotrebe medija i predstavljanja lažne slike, bilo neophodno hitno oformiti ozbiljnu radnu grupu koja bi, na osnovu onoga što su nam rekli ocenjivači, sačinila ozbiljan nacrt Ustavnih amandmana koji bi konačno odgovorio osnovnom zadatku sa kojim se i krenulo u ovaj posao – eliminisanju političkog uticaja na pravosuđe.

To bi bilo jedino opravdano, ali da li će Ministarstvo tako i postupiti?

Nažalost, bojim se da neće. Na osnovu prvih reakcija ali i dosadašnjeg iskustva, verujem da će preko leta biti zbrzan novi tekst, za koji će javnosti biti saopšteno da je u potpunosti (na časnu reč!) usklađen sa upravo dobijenim mišljenjem. Činjenica da novog postupka pred Venecijanskom komisijom neće biti, omogućiće našim ustavopiscima da sami “u avgustu” sebi upišu ocene u dnevnik. Bez javne rasprave, takav tekst će biti poslat u skupštinsku proceduru. Nastavak znate... Po ko zna koji put, proćerdaćemo godine, dobićemo još gore pravosuđe od onog koje imamo sada, i ponovo ćemo, ako se ikada primaknemo Evropi, kada se naših ustavopisaca više niko ne bude sećao, zbog tog istog pravosuđa biti vraćeni na novi popravni ispit.

Da li će odabir takvog, evidentno pogubnog, puta ovom prilikom ipak dovesti do odgovornosti onih koji njime kreću?

Bojim se da je i ovde odgovor negativan.

Jedina dva zanimanja kod kojih uspeh ni na koji način nije zavisio od ostvarenih rezultata, u Srbiji su oduvek bili bavljenje pogrebnim uslugama i politikom. Jer, samo su smrt i bezgrešnost vlasti ovde oduvek bili izvesni.

